

לו:

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

(א) לעיל (ב) ויבנות
(ג) ד"ל ד"ל (ד) ד"ל ד"ל
(ה) ד"ל ד"ל (ו) ד"ל ד"ל
(ז) ד"ל ד"ל (ח) ד"ל ד"ל
(ט) ד"ל ד"ל (י) ד"ל ד"ל

הגהות הב"ח

(א) ד"ל ד"ל (ב) ד"ל ד"ל
(ג) ד"ל ד"ל (ד) ד"ל ד"ל
(ה) ד"ל ד"ל (ו) ד"ל ד"ל
(ז) ד"ל ד"ל (ח) ד"ל ד"ל
(ט) ד"ל ד"ל (י) ד"ל ד"ל

מוסף רש"י

כל ספק הינוהו מדבר
שאין בו ספק וכ"ש וה"ל
הינוהו לכתחילה לא
יטול דלי שקלה לה לכת
למירוחו סימון לכתוב
השקל לא יטול
הבעלים יחזרו ויטלו
ויטלו ואם נטל לא
יחזרו. דהא לכתחילה
סימון (ד"ל ד"ל) נטל
הבית עליו ועל אמו.
הבית שנטל הבית על החל
אשת יעקב כאלמנה ועל
יוסף נכה משקב ולא היה
לה עוד כן משקב ולא מאחס
אחר. שנקשו טעמותיהן
שונות. שירשי האם בתן
אחיה מאחיה אומרים בתן
מת ראשון והיא מתה
אחריה ורשום כל נכסיה,
ירשיה בתן ראשון כן
יעקב מלאה טוען כל
הנכסים וחומר רחל מתה
חמלה וירש יוסף את כל
נכסיה ואח"כ מת הוא
ורשום כל הנכסים (ורשום
ב"ב מ"ג). שידורוקי.
דעייסם שאין מתח שנת
ירשום נכסים שהיוקרה בעת
האשה לבדו כעל נכסיה
פלטותיה כלל בעל (נ"ס).

מורה אני בזה. אע"ג דקאמר מודה אני לכו
ב"ש דכפ"ק דיבמות (דף טו). בלתי הכתובת
(א) תמיה אני מתי תבא לרת הבת לידי ואשיאנה
וכי' דשנה לעיל אלו ואלו מודים תבא הכא מודה
וממאי דר"ע היא. וא"ת ואלא
כמאן דלי כר"ט כ"ש
לר"ע נותן לזה מנה ולזה מנה וי"ל
דכ"י פ"י ממאי דר"ע היא ומדינא
ללמא ללאת ידי שמים ומשני מדקאמר
מודה ר"ע למאן מודה לאו לר"ע
דאמר מדינא משלם לכל אחד ואחד
ואמר ר"ע מדינא מניח ביניהם
ומסתלק אכל ללאת ידי שמים ומדינא
דמשלם לכל אחד ואחד וקאמר הא
אוקימנא בנא ללאת ידי שמים ומודה
דקאמר ר"ע ה"פ כי היכי דלמרת
בשמה ושמה משלם לכל אחד ואחד
ללאת ידי שמים הכי מודינא לך הכא:
ומי אמר רבא כ"ל בשתי בריכות
ה"פ דמ"ד והא אמר רבא כ"ל.
וא"ת וה"ל מתני' איירי ללאת ידי
שמים ואלא מדנקט במתני' דלמי
נמי כר"ע אצ"ל של אחד מכס משמע
משום דהוי שמה ושמה אינו חייב
אלא ללאת ידי שמים דוקא כדמשמע
לשון הוה (ט) הא הפקידו הן עלמן
דלמי שמה ושמה ליה והוא ליה כ"י
ושמה חייב אפי' מדינא אע"ג דלי
עבד איקורא ביה דה"ל למידק דלי
לאו הכי אמאי נקט אצ"ל דלי לאורוי
דלמי שמה ושמה ליה והוא ליה כ"י
שמים זה און נראה שום חידוש לר"ע
ועוד דר"ע נמי אית ליה בהגול קמח
ב"ש (דף קג:) וס"ל בנקח מממשה בני
ד"ס משלם לכל אחד ואחד ואע"ג
דלמי עבד איקורא ומדינא משלם
לללאת ידי שמים אפילו ר"ע מודה
שמשלם לכל אחד ואחד אע"ג דלי
עבד איקורא דהא מתני' אוקימנין
נמי כר"ע דלמי ושמה אצ"ל של אחד מכס
הפקיד ליה מנה נותן לכל אחד
ולהכי פריך והאמר רבא הכל
מודים כ"י דלמי לר"ע מניח ביניהם
אע"ג דה"ל למידק כמו שאפרש
משום דלמי עבד איקורא וה"ל דבלא
רבא ה"ל למידק מר"ע דאמר בני
מקח אע"ג דלמי עבד איקורא משלם
לכל אחד ואחד והתם אמר רבא
דלמי לר"ע מניח רועה ביניהם
ומסתלק אלא דמיחא ליה למידק דרבא
והאמר רבא הב"ב טורים בשנים שהפקידו אצל רועה.
זה טלה אחד זה שני טלאים שמיחא ביניהם ומסתלק
והתם כשי כריכות יניחו אפי' הפקידו זה בפני זה דדבר הנראה
מי הביא אחד ומי הביא שנים אכל במעות לא היה לו להבחין
בין לרוב גדול לרוב קטן וקשה דמתני' מסתמא מיירי אפילו זה
הפקיד מלחיס בני' כיון זה מנה בכיס אחד יתו דלמא מיירי
רבא בני' שהפקידו שני טלאים זה כחוש זה שמן דהוי כמעות
דלא הוה ליה למידק אי נמי בשנים שהפקידו שני טלאים ומת
אחד מהם וכל אחד אומר שהמת של חבירו דכי האזי גוונא מיירי
מתניתין דהתם צריך שני דכריות (דף ט"ז:) וס"ל אלא יש לומר
דלמי הפקידו טלאים זה בפני זה הוה ליה למידק דלמי הפקידו
למימא אהון לא קפדיהון משום דלא יוכלו למקן דלמי הפקידו
זה שלא בפני זה יראה חבירו העלאים כשהולכים במרעה ושאל
על מי הם אכל במעות שהיה יכול להפקיד שלא בפני חבירו
יכול הנפקד לומר אהון לא קפדיהון כל שכן דלא הוה לי למידק:
שלא מרעהו. לאו דוקא שלא מדעתו אלא כלומר שלא
בדאיהו של רועה דהשתא לא הוה ליה למידק:
שמה

נזות. אמר לכל אחד איני מתיך; ושקלי ליה כולוה ואולי. נמצא
זה מוליח מידו כדי להפסיד הגול עולמית: והא"ר אבא בר זבדא
ספק סינתו. מלא דבר שאין בו סימן צד מקום שמשתמר קלת
דלא סכימי אינשי דלאלי ויש לספקוי שמה מעלת הונח שם לגנזיה:
לכפתלה לא יעלנו. המוצאו ששכיבא
צעליו לא ימלאנו וסימון אין בו
שיכרין לפיכך יניחנו זה וצעליו יבא
ויעלנו וכל שכן לרדאי הניחם כדמנין
(לעיל דף ס"ה:) מלא כלי באשפה
מכוסה לא יגע בו: ואם נעל לא
יחזור. ואם בא אחר ואמר שלי הוא
וסמון אינו נותן בו לא יחזירו שמה
אינו שלו וסוף הנעלים לבוא ויביא
עדים שהניחו שם לפיכך יהא מונח
בדו זה עד שיבא אליהו דהאי לא
יחזור לא שיהא שלו קאמר דהא
מעיקרא באיקורא אחא לדידי אס
הניחם הניח מידו דמסקא
לן דמאן נינהו כ"ר'ך להניחו ביד מי
שואו עד שיבחר הדבר: אמר רב
ספרא ויניח. הא דקמתי מסתלק
לאו דלישקלו אינהו ולחילו ולא
שיזיאנה מידו אלא תהא מונחת בידו
עד שיבחר הדבר והאי מסתלק
סילוק הדין הוא ויניח גולה בפנייהם
בב"ד ויאמר כדורו של מי הוא ויטול
ומסתלק מן הדין והגולה יניח בידו
עד שיבא אליהו: לא זו הדרך. ספרא
דגול אחד מתמשה הוא ביבמות ודף
ס"א: נפל הכית עליו ועל אמו.
ואין ידוע איהו מת ראשון והכי לאמו
נכסים מבית אביה: יורשי האם.
משפחה בית אביה אומרים לקרובי
הבן ממשפחה אביו הנכסים לירש את
הבן: הבן מס ראשון. ולא ירש את
אמו להוריש אתהם נכסיה אלא הבן
מת ראשון ואח"כ מתה אמו ואנו
יורשים אותה (נכסיה): ויורשי הבן
אומרים האם מתה ראשונה. וירשה
בנה ואחריה מת הבן ואנו יורשי
אותו: אלו ואלו. ב"ש ובי"ה שנתלקו
בנפילות אחרות צריך מי שמתה ש"ש
אומרים יחולקו וביה הלל אומרים
נכסים מחולקין כאן מודים שחולקו:
אמר ר"ע מודה אני בזה. אע"פ שאני
משל ב"ש ואומר בשאר הפניות
יחולקו בזו אני מודה לב"ה שהנכסים
צחוקתן. ופליגי אמוראי צחוקת מי
והתם (י) מפרש טעמא: שמה ושמה.
שניהם מכס שמה צחים הלכך נכסים צחוקתן: הכא כ"י ושמה. כל
אחד ואחד אומר אותי גול היינו טענת ודאי זה אומר איני יודע
וצרי עדיף טעמא: עלה דהסיף. דגול אחד מתמשה: חדא
דלא קפני. מתני' תובעין אותו דלא קמתי אחי גול: ה"ג ועוד הא
תני ר' חייא זה אומר איני יודע זה אומר איני יודע ול"ג יחולקו.
והכי פירושו ועוד הא מני רבי חייא להך מתניתא דגולתי את אחד
מכס בתוספתא דליה ומני לה הכי אמר לשיט גולתי אחד מכס
ואני יודע אחרו זה אומר איני יודע זה אומר איני יודע נותן לזה
מנה כ"י דקמתי במתני' אלמא בשמה ושמה עסקינן: הכל מודים
בשנים שהפקידו בו. בני פלוגתא דר"ע ור"ע איתמר במסקת
כריות (דף ק"י:) שנים שהפקידו זה טלה אחד זה שנים זה אומר
שנים שלי זה אומר שנים שלי והתם שמי כריכות יניחו ואפילו
הפקידו זה בפני זה דבר הנראה הוא מי מביא אחד ומי מביא
שנים דכשנלמא גבי כריכות מעות הואיל דלאו ואלו לרורין הוא
שוכח מי הפקיד אלאו לרוב גדול ומי לרוב קטן הואיל והפקידו אלו
יחד דבל גבי טלאים מילתא מוכחת טפי: פסידא דגדול. של
כלי גדול ששצרוהו וכשיבא אליהו ויאמר של מי הוא הנזא נמצא
מפקיד בשצרוהו: כהא קאמר ר' יוסי. משום פסידא דגדול:
והא

ט א מ"י פ"ד מה' ג"ח
וזכרה ה"ל ו ספא
עשין ע' טושי"ע ח"מ ס'
שקס פתי' א':
ט א ב מ"י פ"ה מה' ג'
נלות ה"ל ו ספא
עשין ו' טושי"ע ח"מ ס'
דס פתי' ו':
ט ב ג ד מ"י פ"ה מה' ג'
שלה ופקידו ה"ל ד
ספא עשין פח טושי"ע ח"מ
ס' ע' פתי' ד':

רבינו הגאול

שכלל הקוס השכתה
הגולה לגול עצמו. אפר
רב ספק הינוהו לכתחילה
לא יטול ואם נטל לא יחזור
אמר רב ספרא תני ויניח.